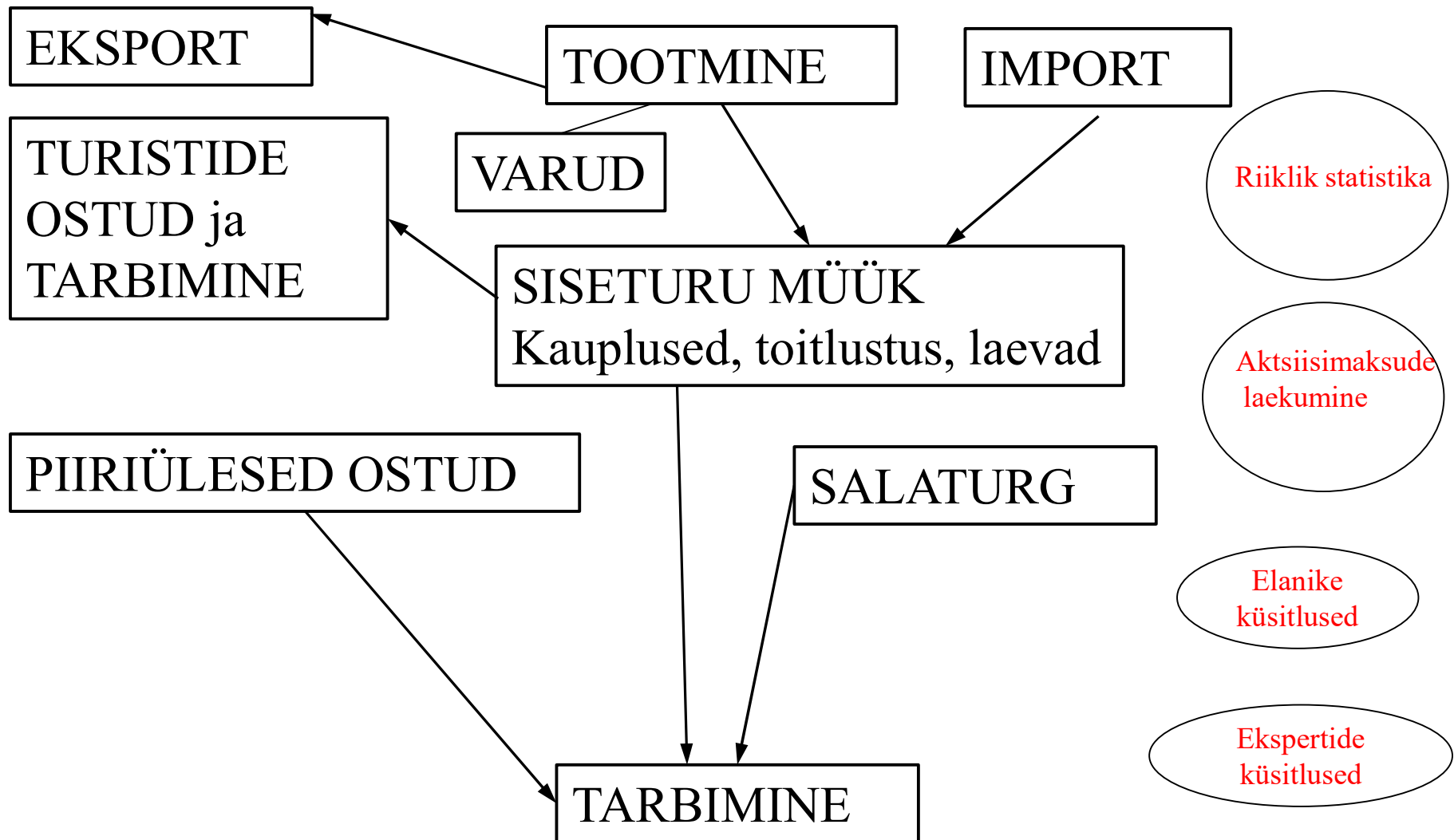

Alkoholi turg, tarbimine ja elanike hinnangud riigi alkoholipoliitikale

Marje Josing

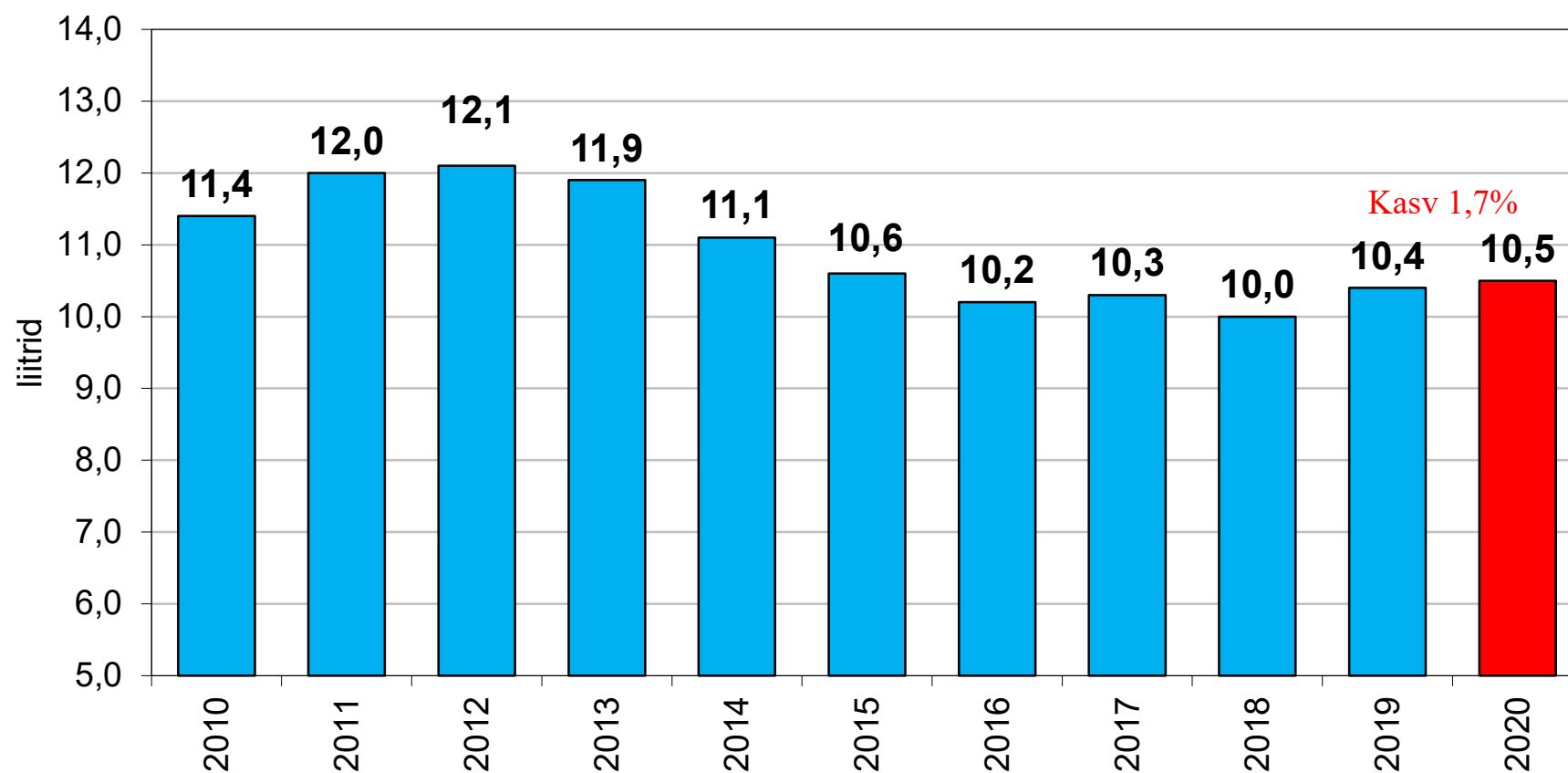
Juuni 2021

Keeruline turg, analüüs tugineb väga mitmetele allikatele

Alkoholi tarbimine Eestis

(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta aastas 100%-lises alkoholis)

Alkoholi tarbimine Eestis 2018 - 2020.a

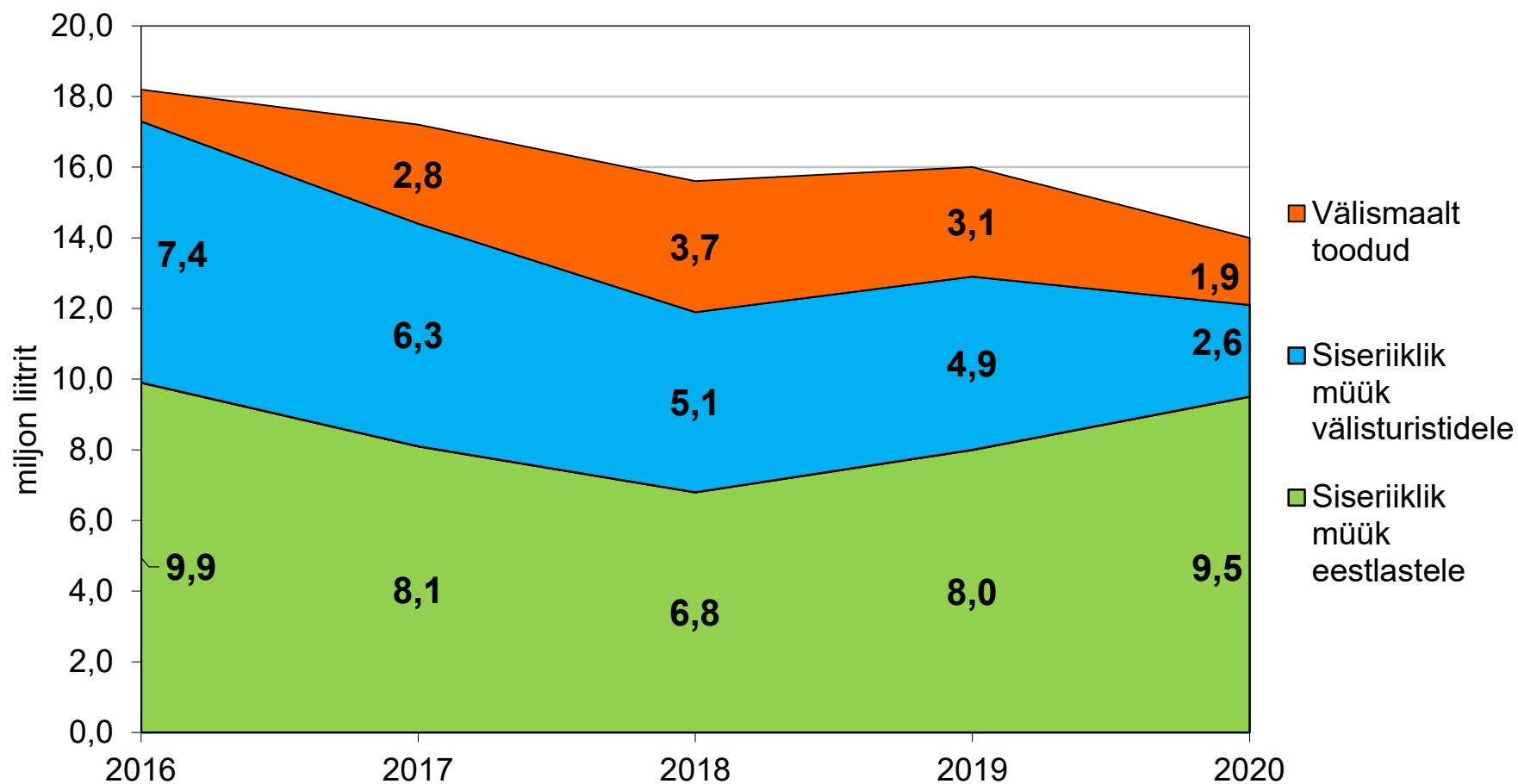
(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100%-lises alkoholis)

	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
• Legaalne müük*	+ 10,7	11,6	10,9
• Illegaalne müük (salaviin)	+ 0,5	0,3	0,3
• Välismaalt ostetud	+ 3,4	2,9	1,7
• Välisturistide kaasaostud	- 3,6	3,5	2,0
• Välisturistide tarbimine Eestis	- 1,0	0,9	0,4
• Kokku tarbimine	= 10,0	10,4	10,5
• Legaalne müük = toodang + import – eksport			

*(müügist on maha arvestatud desinfitseerimiseks kasutatud kange alkohol)

Alkoholi siseriiklik müük, turistide ostud ja välismaalt toomine

(miljonit liitrit 100%-lises alkoholis)

Alkoholi tarbimine Eestis 2020.a

(keskmiselt liitrit ühe täiskasvanud (15+) elaniku kohta **AASTAS**)

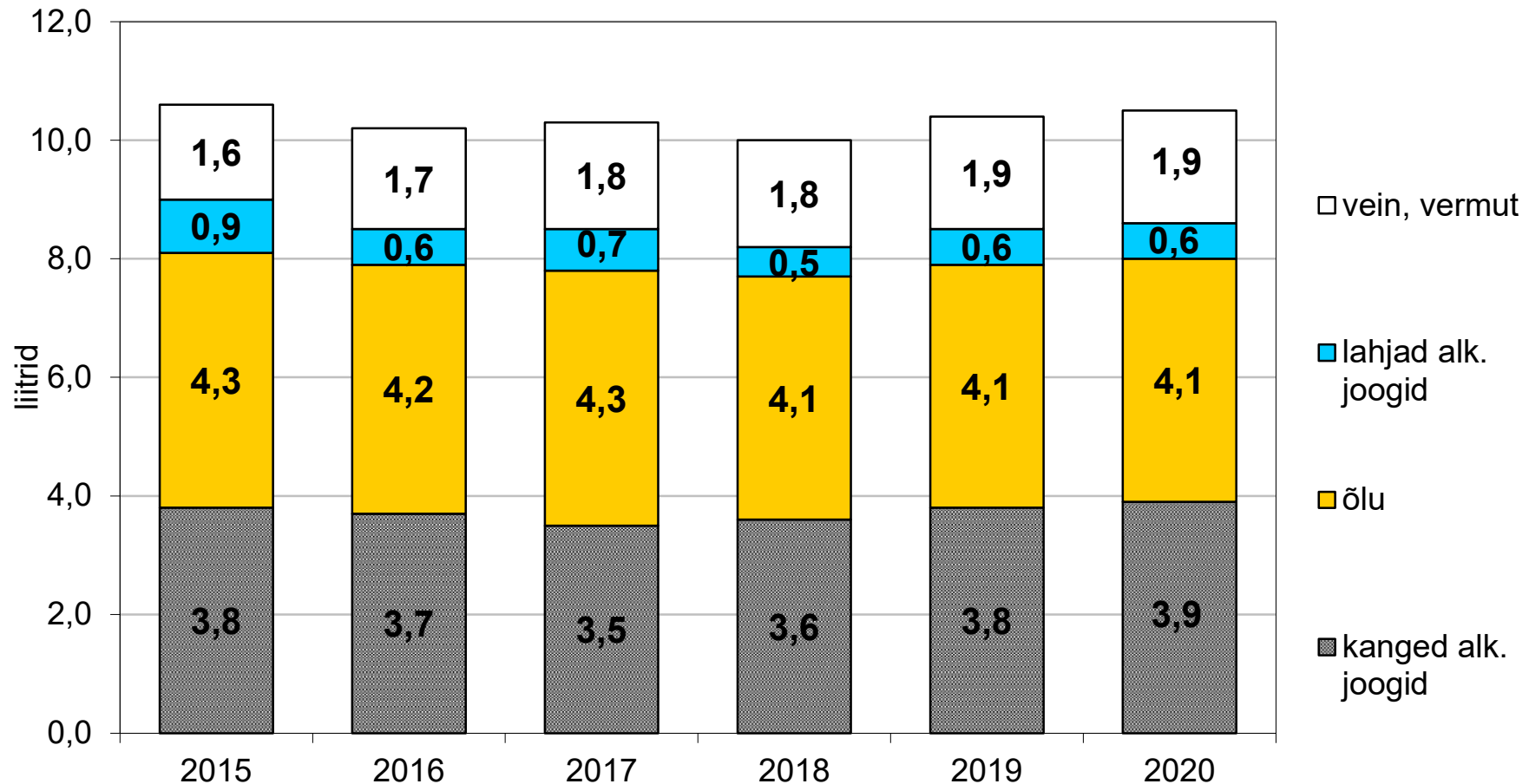
	tootekangus	100%-lisena	
• Kanged alk. joogid*	11,3	3,9	
– s.h. viin*	6,4	2,5	
• Õlu	80,8	4,1	} 63%
• Viinamarjavein, vermut	15,5	1,9	
• Lahjad alkohoolsed joogid	12,3	0,6	
• Kokku		10,5	

Elaniku kohta 8,8 liitrit

*kange alkoholi ja viina tarbimisse ei ole arvestatud desinfitseerimiseks läinud koguseid

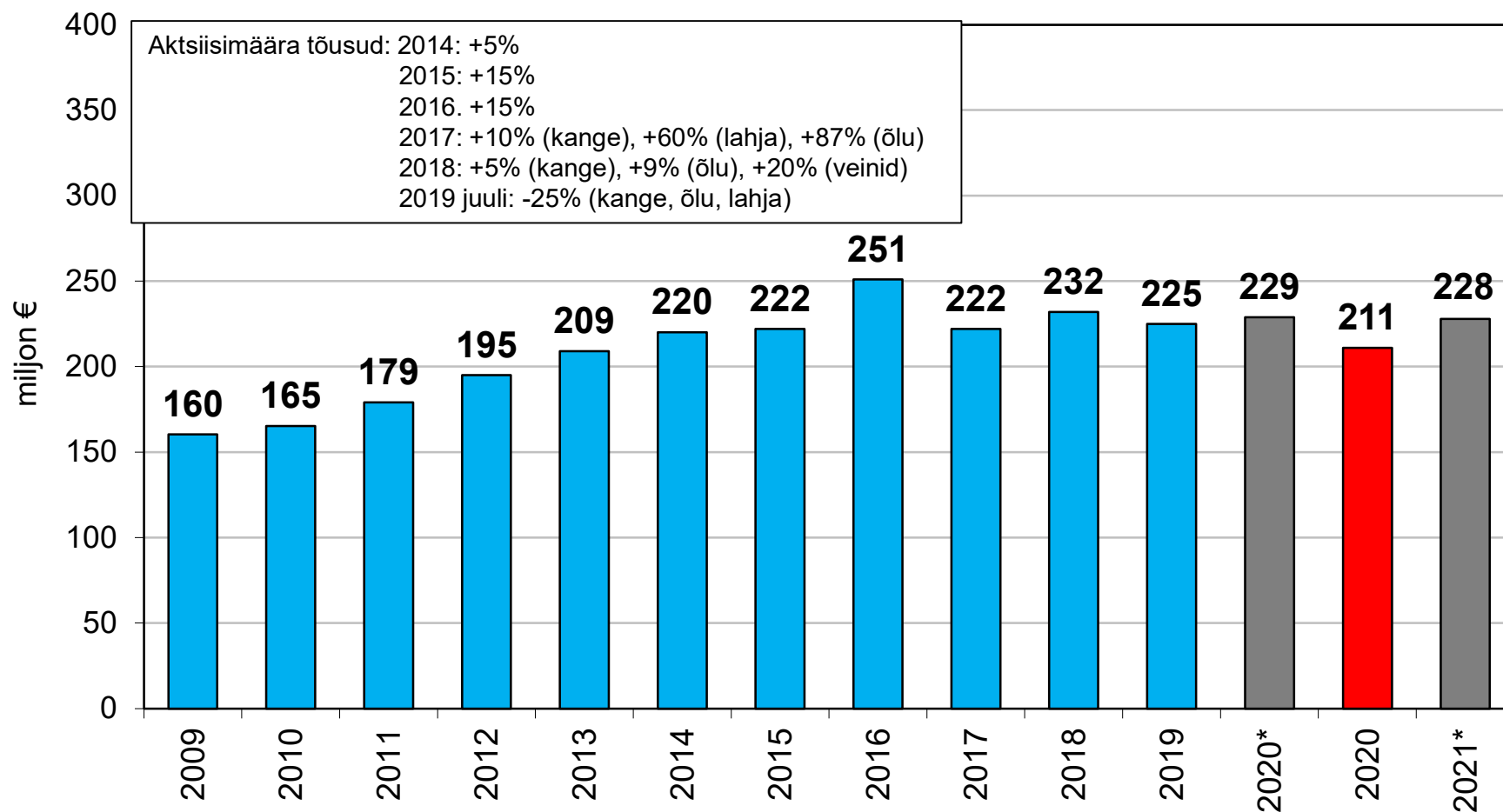
Alkoholi tarbimine

(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100%-lises alkoholis)

Alkoholi aktsiisitulud (miljon €)

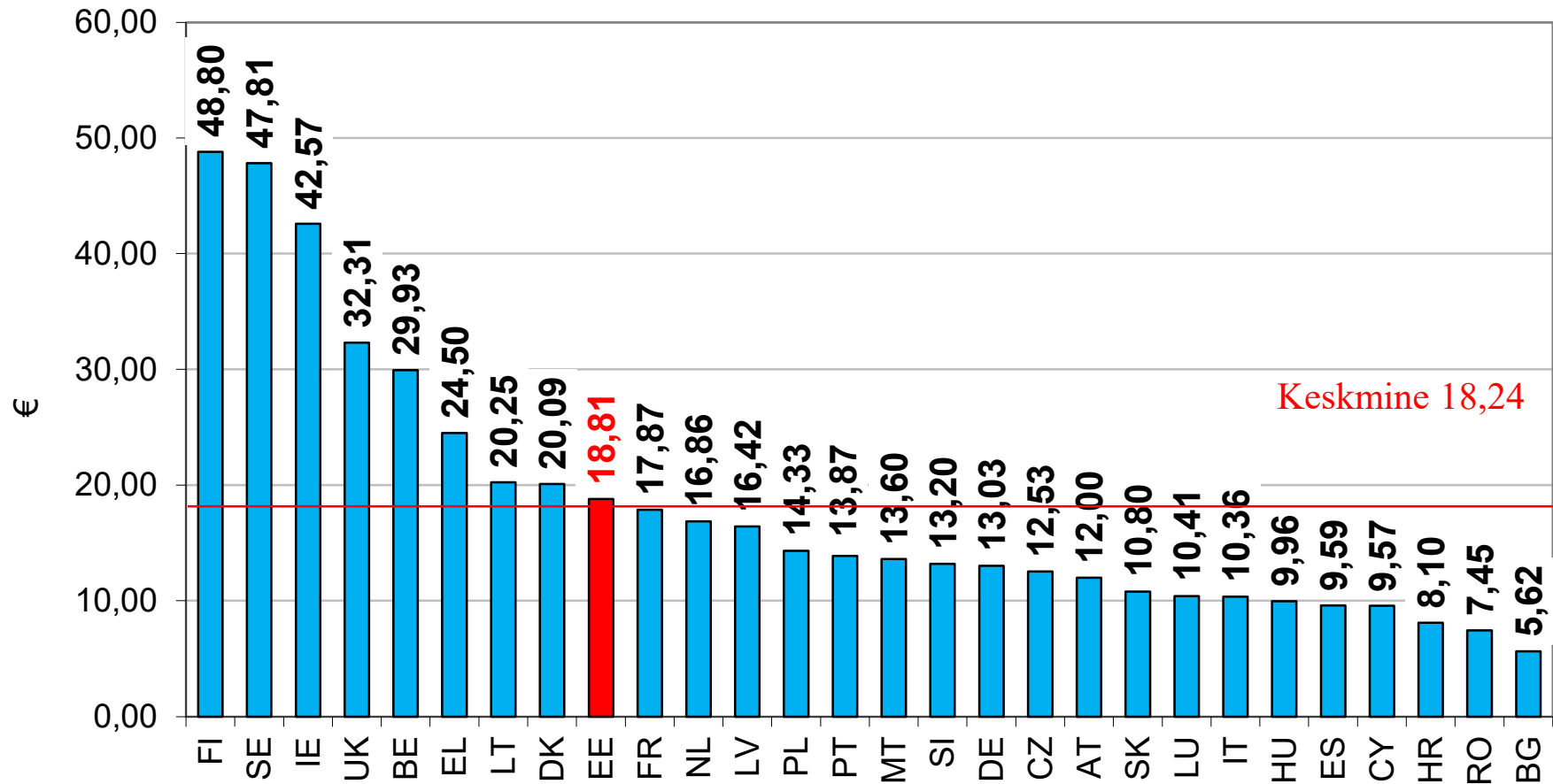
Kuni 2016. aastani kassapõhine arvestus, alates 2017. aastast tekkepõhine arvestus

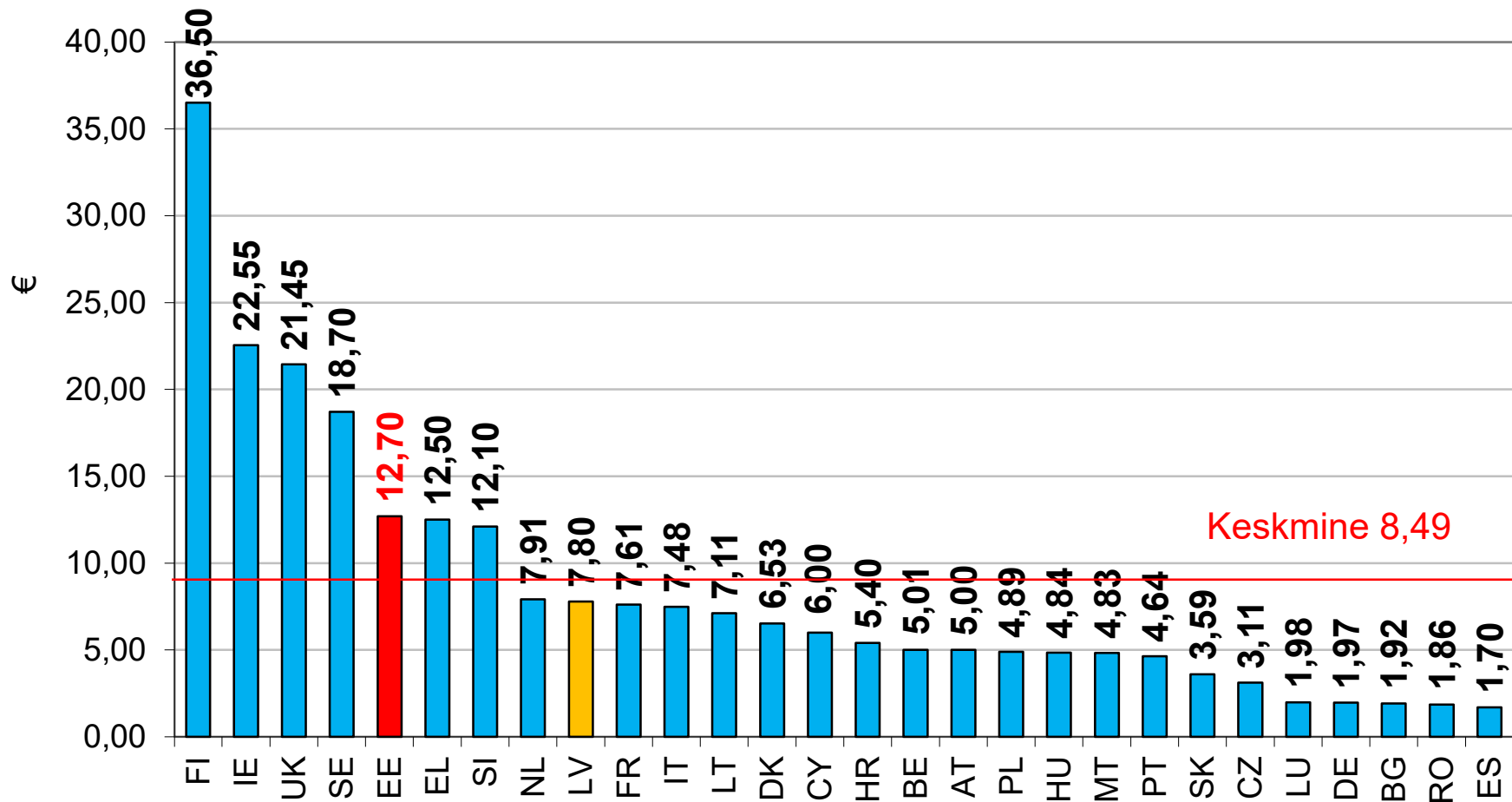
Kange alkoholi aktsiisimäärad Euroopa Liidu riikides

(seisuga 01.07.2020, eurot ühe liitri absoluutalkoholi kohta)

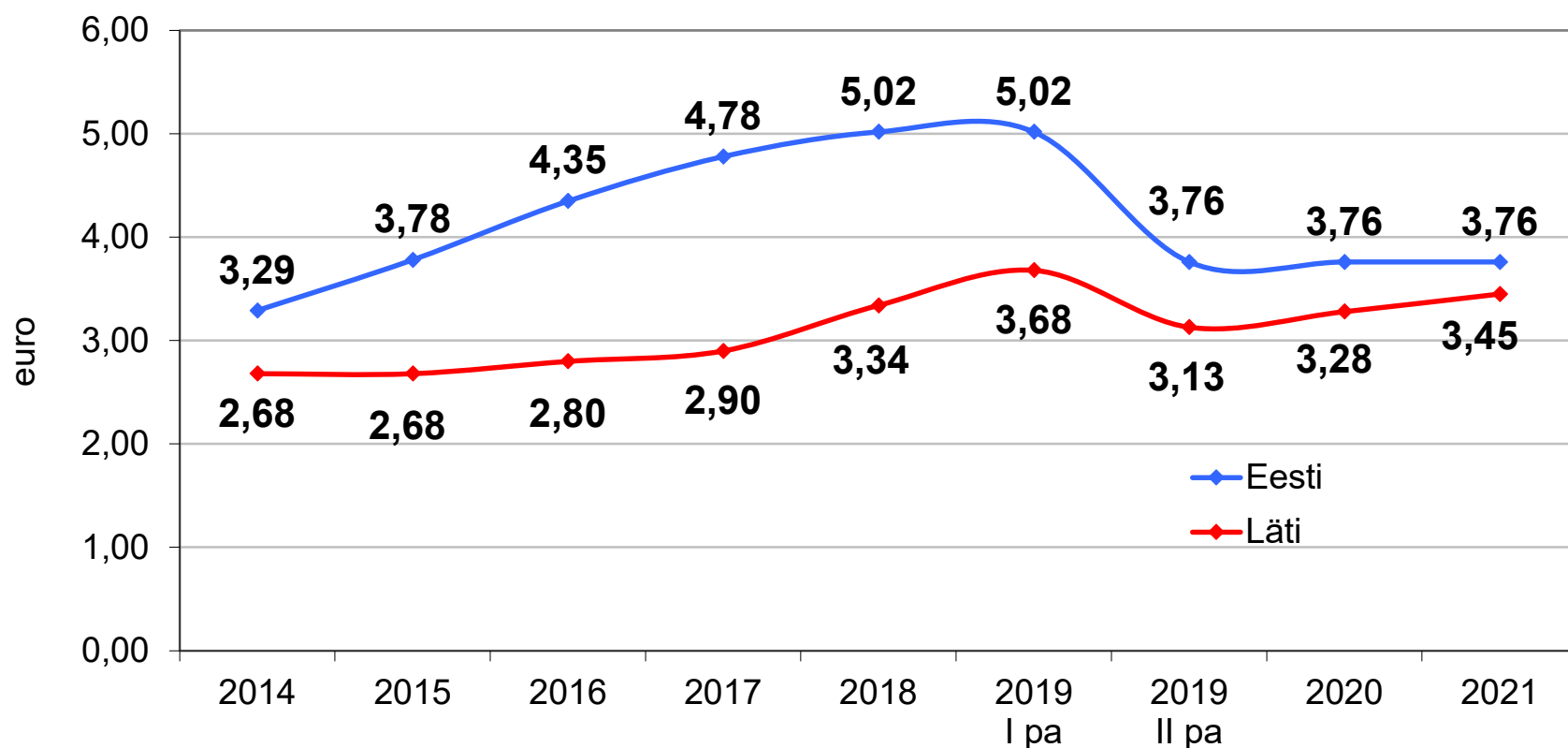
Õlle aktsiisimäärad Euroopa Liidu riikides

(seisuga 01.07.2020, eurot ühe liitri absoluutalkoholi kohta)

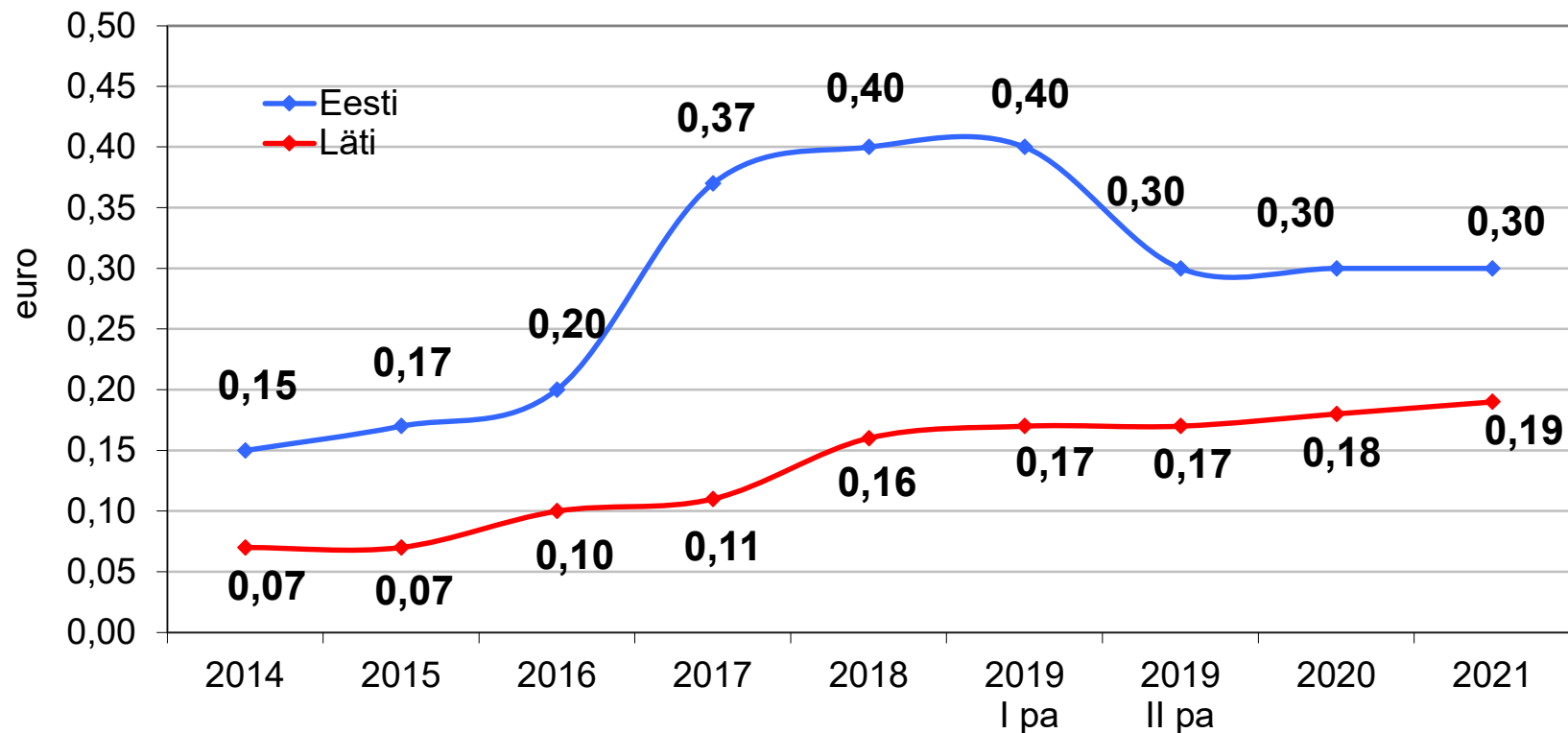
Alkoholiaktsiis 40% kangusega viin 0,5 liitrisel pudelil Eestis ja Lätis 2014-2021 (€)

Kui 2017. aastal oli Eestis müüdava pooleliitrisel viinapudeli aktsiis võrreldes Lätiga 1,88 eurot kallim, siis 2021. aastal veel vaid 0,31 eurot kallim

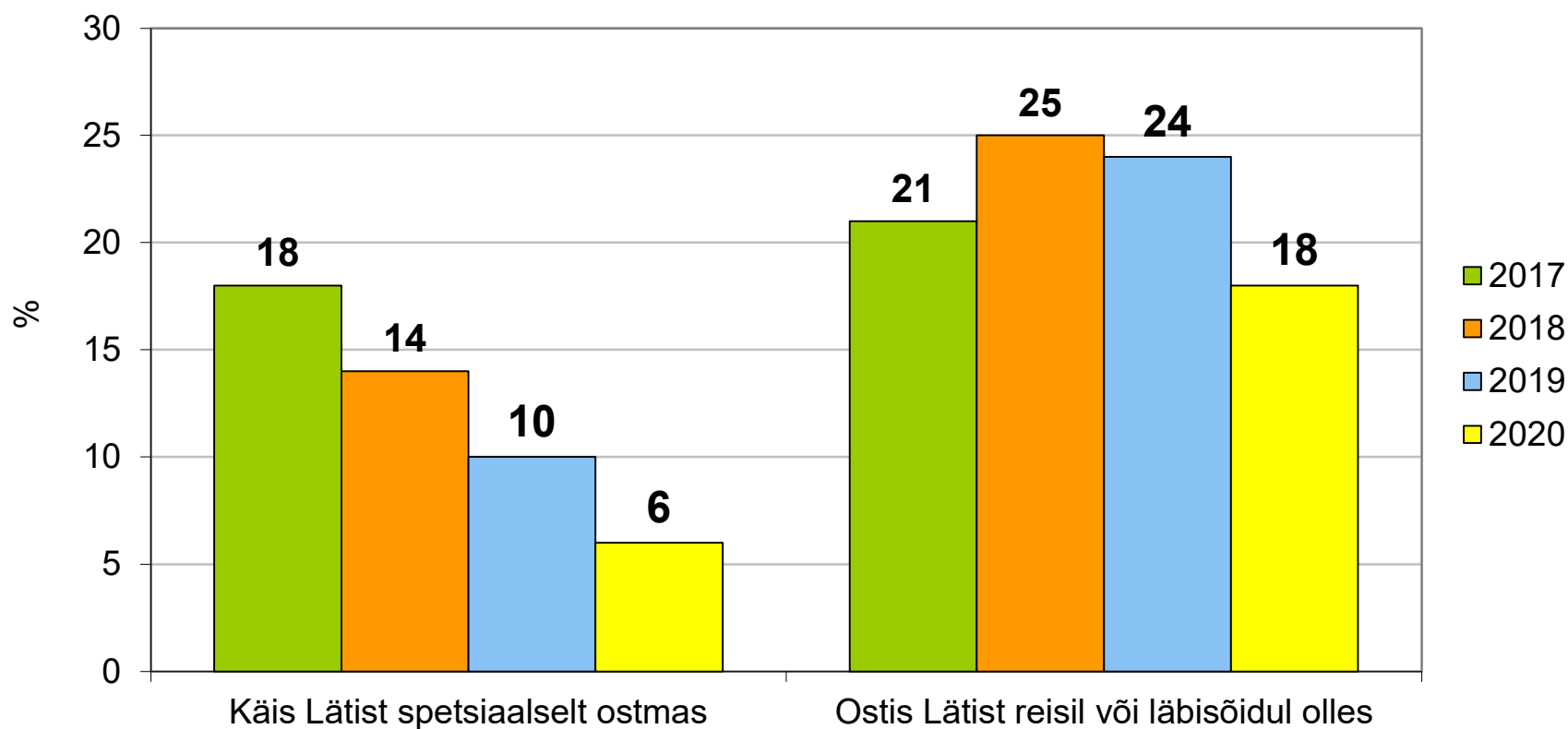
Alkoholiaktsiis 4,7% kangusega õlle 0,5 liitrisel pudelil Eestis ja Lätis 2014-2021 (€)

Kui aktsiis 4,7% kangusega õllepudeli kohta oli 2018. aastal Eestis võrreldes Lätiga 0,24 suurem ja õllekohvri (7,92 l) aktsiis 3,80 eurot kallim, siis 2021. aastal oli aktsiisierinevus õllepudeli kohta vaid 0,11 eurot ja õllekohvri kohta 1,74 eurot

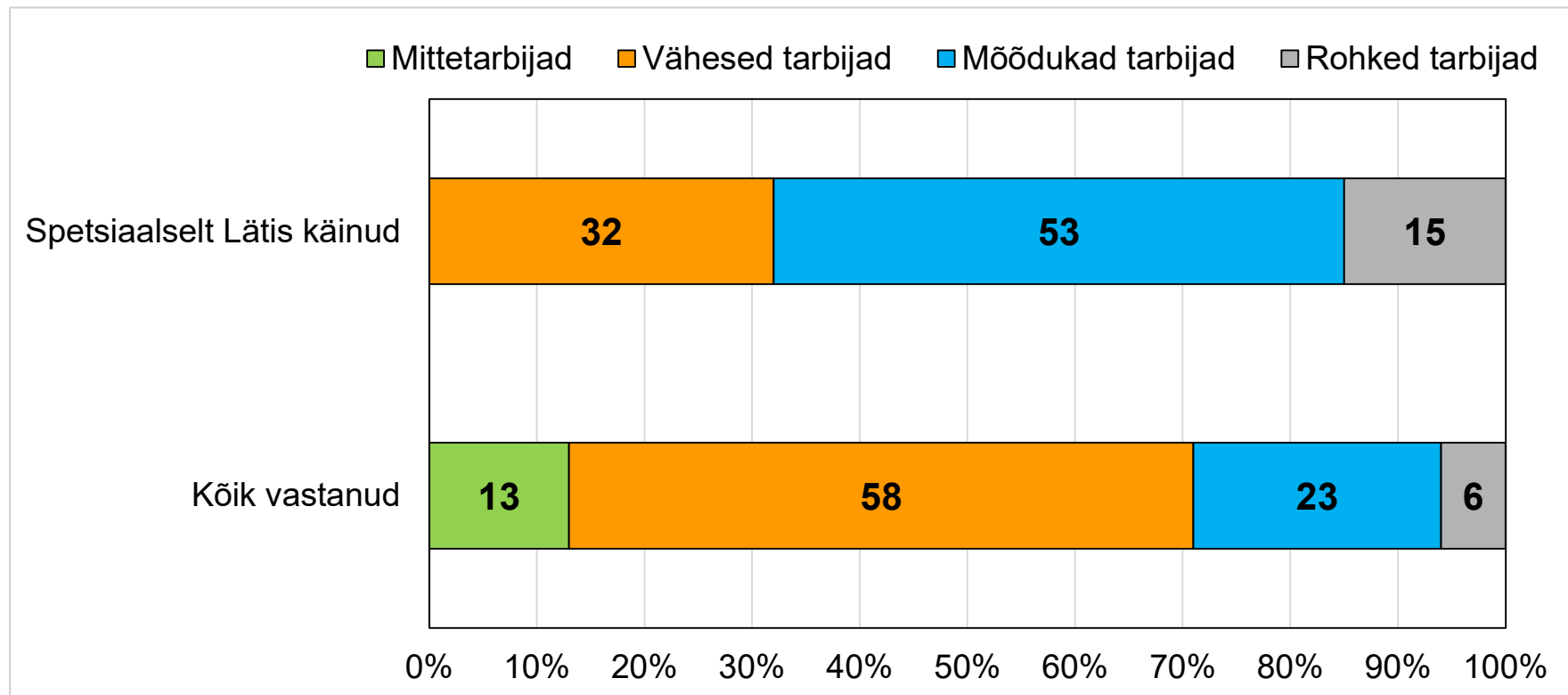

Alkoholsete jookide ostmine Lätist ostuviisi järgi 2017-2020 (% vastanutest)

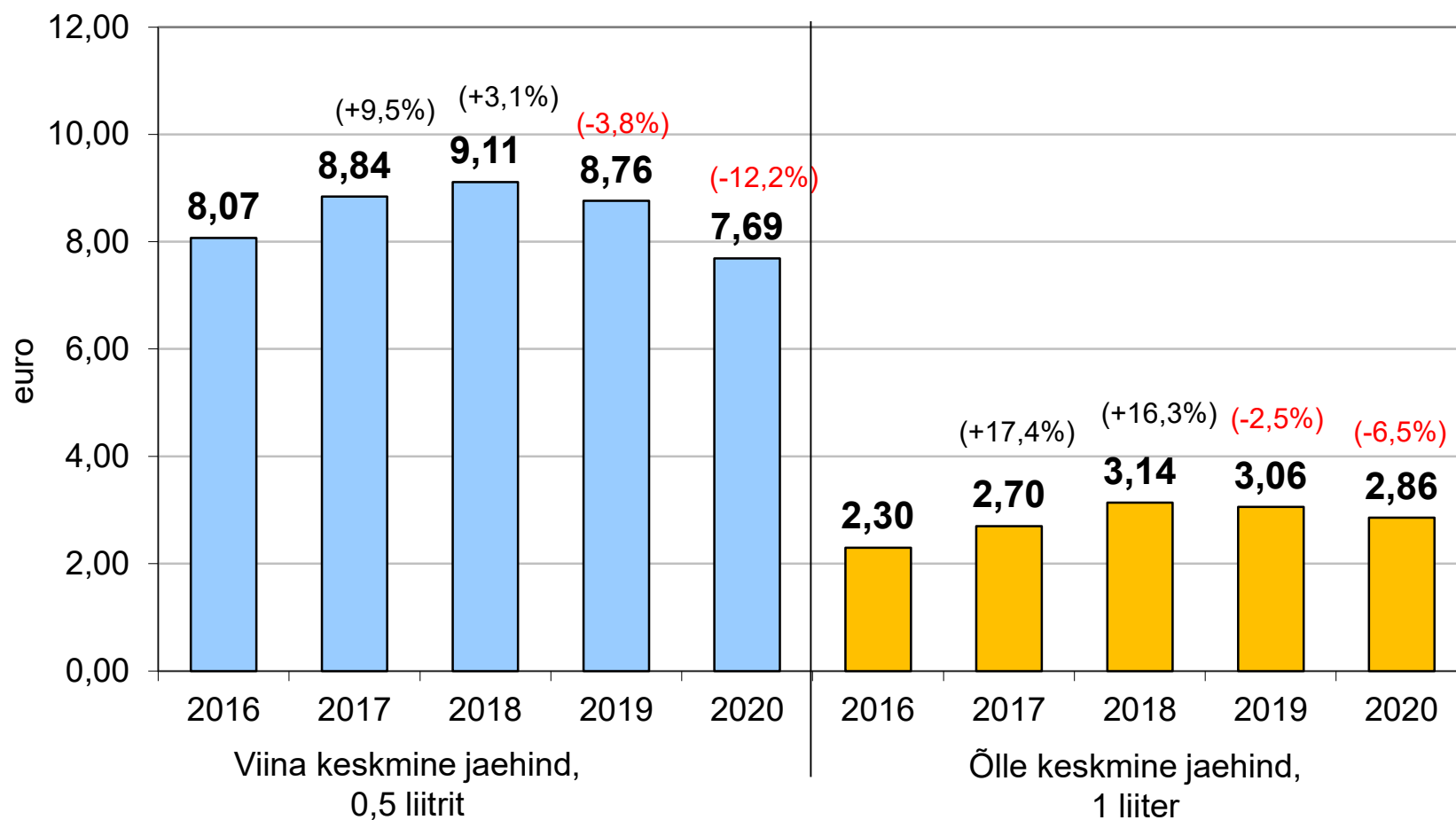
Oluliselt vähenesid nii Lätist spetsiaalselt alkoholi ostmas käinute kui ka Lätis reisil või läbisõidul alkoholi ostnute osakaalud. Spetsiaalselt alkoholi ostmas käijate osakaal on 2017. aastaga võrreldes langenud kolm korda

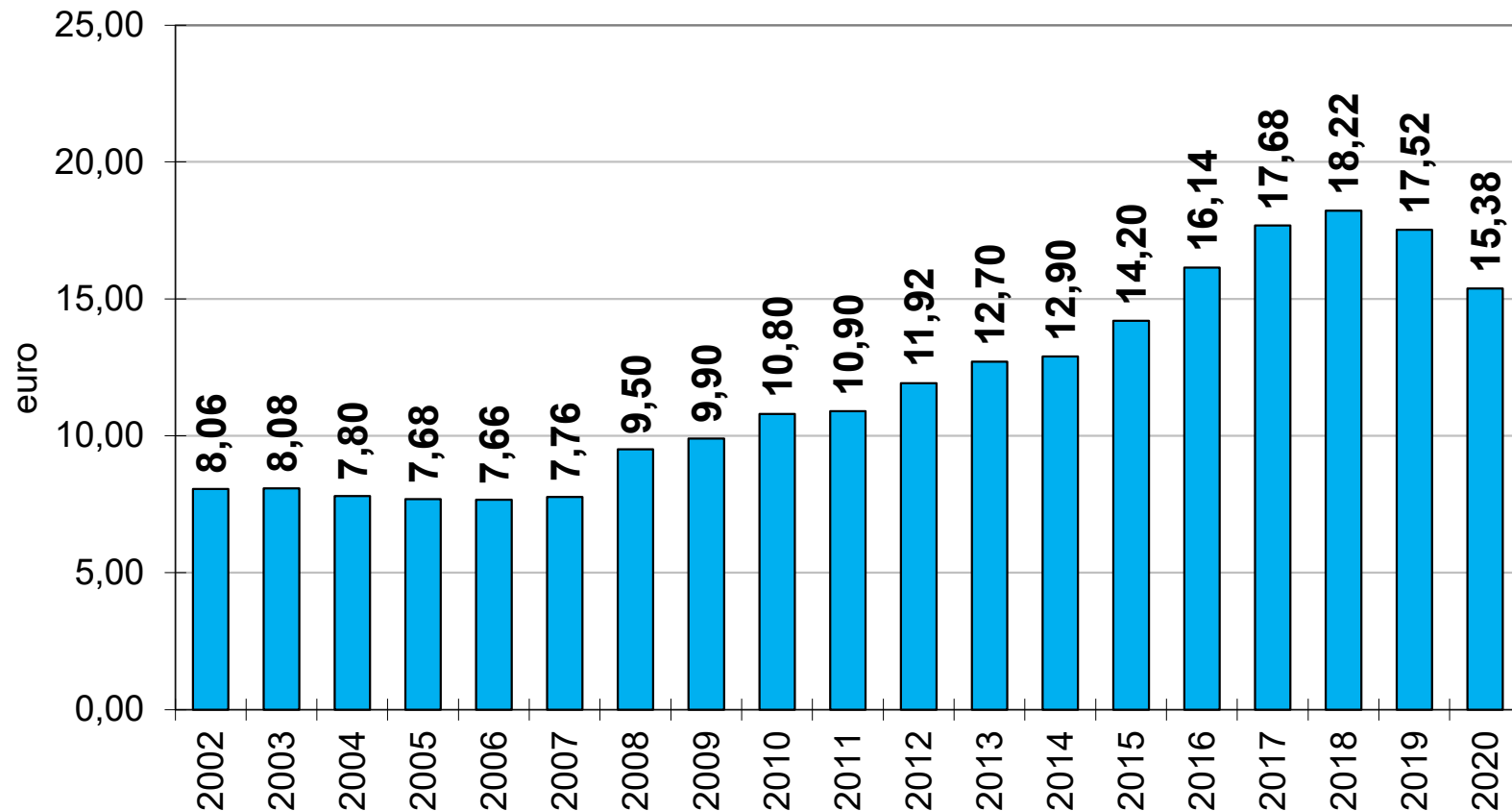
Vastanute profiil tarbijatüüpide lõikes Lätis spetsiaalselt alkoholi ostmas käinutel ja kõigil vastanutel kokku 2020 (% spetsiaalselt Lätist alkoholi ostmas käinutest ja % kõigist vastanutest)

Viina ja õlle jaehinna muutused kauplustes 2016-2020 (eurot)

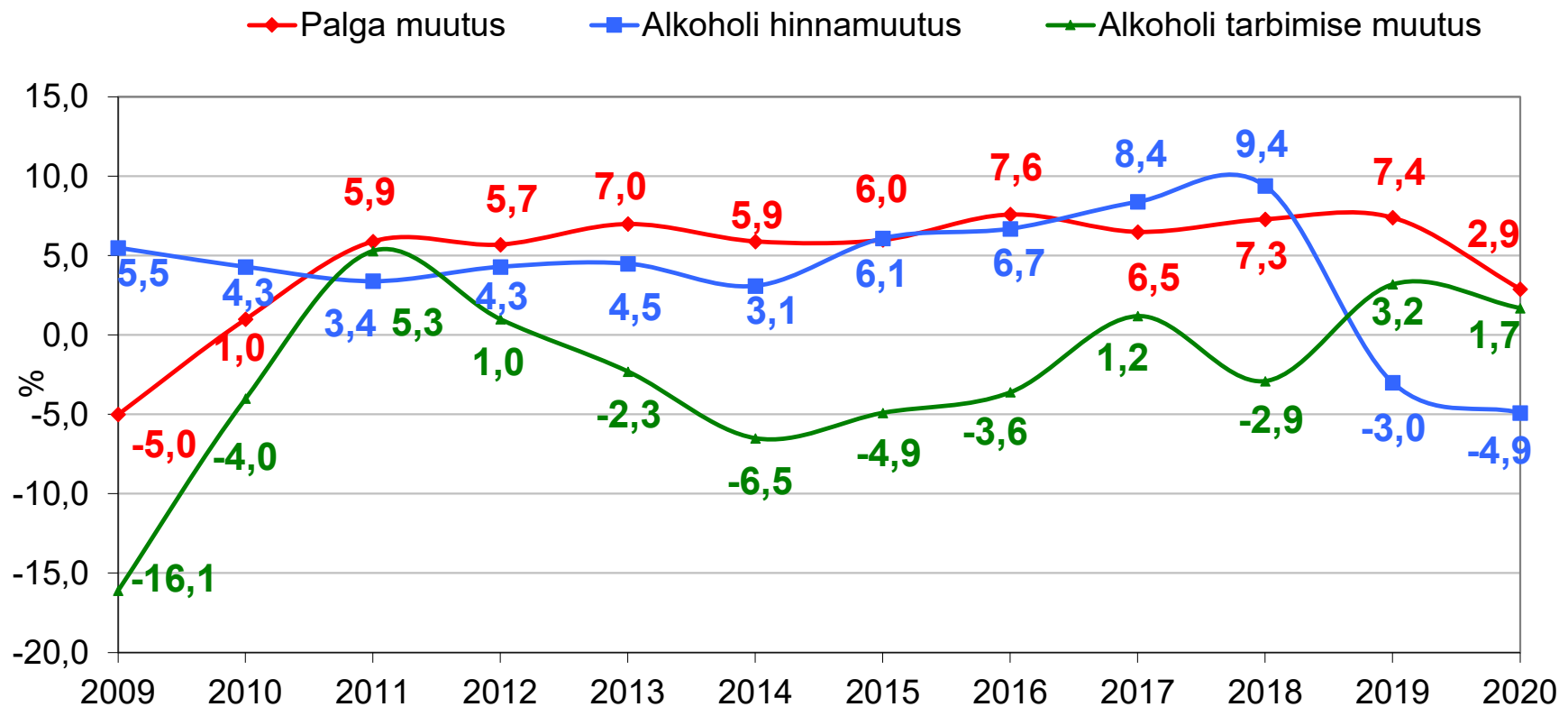
Maitsestatamata viina keskmine jaehind 2002-2020 (eurot liiter)

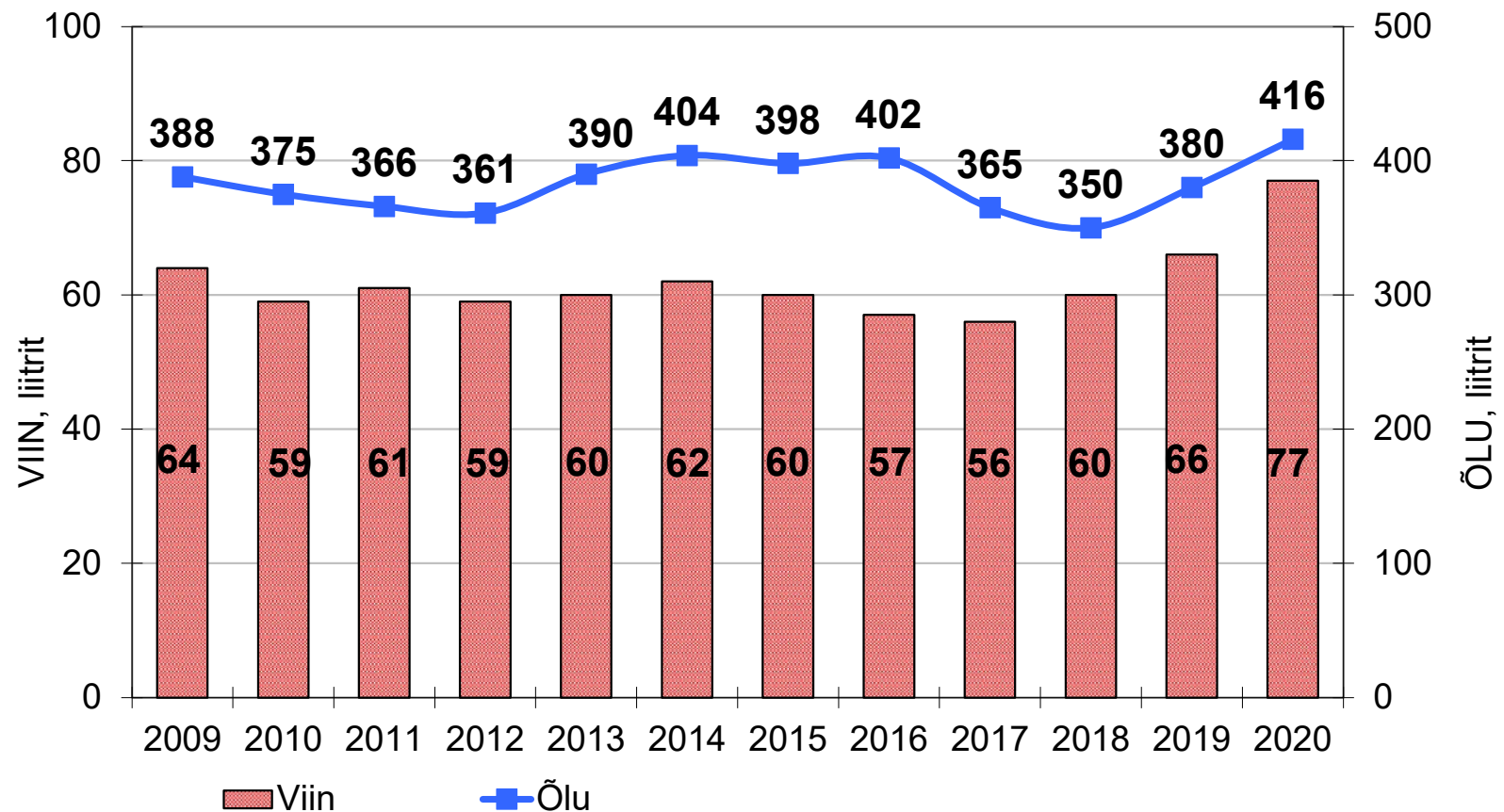
EKI hinnavaatluste andmed

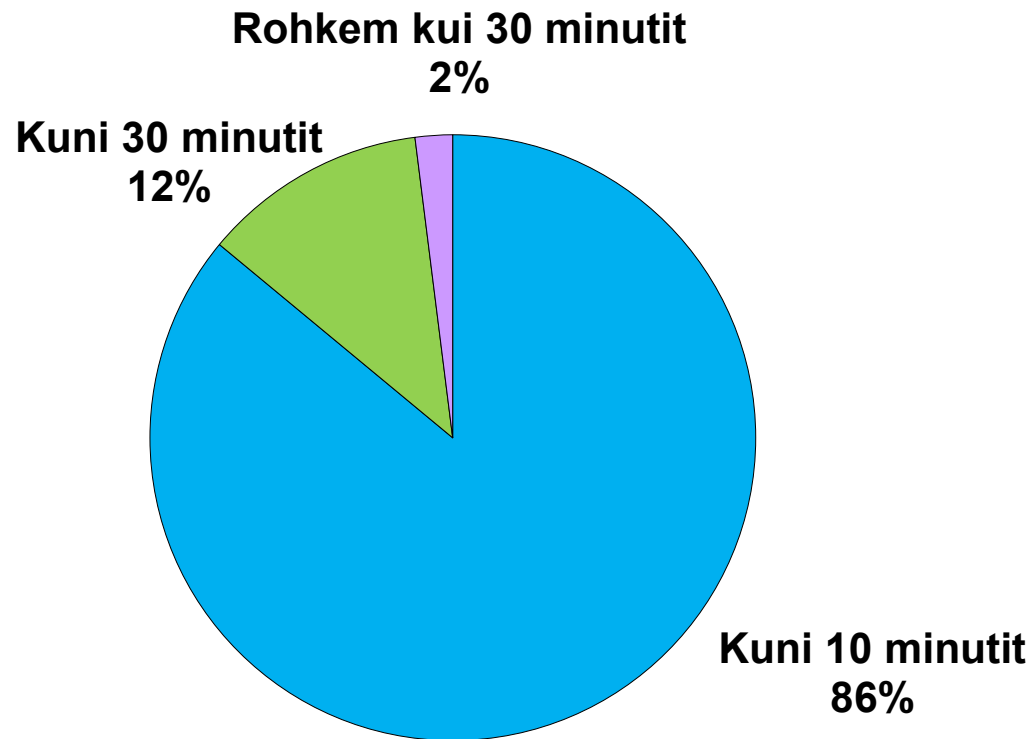
Palkade, alkoholihindade ja tarbimise muutused 2009-2020 (%)

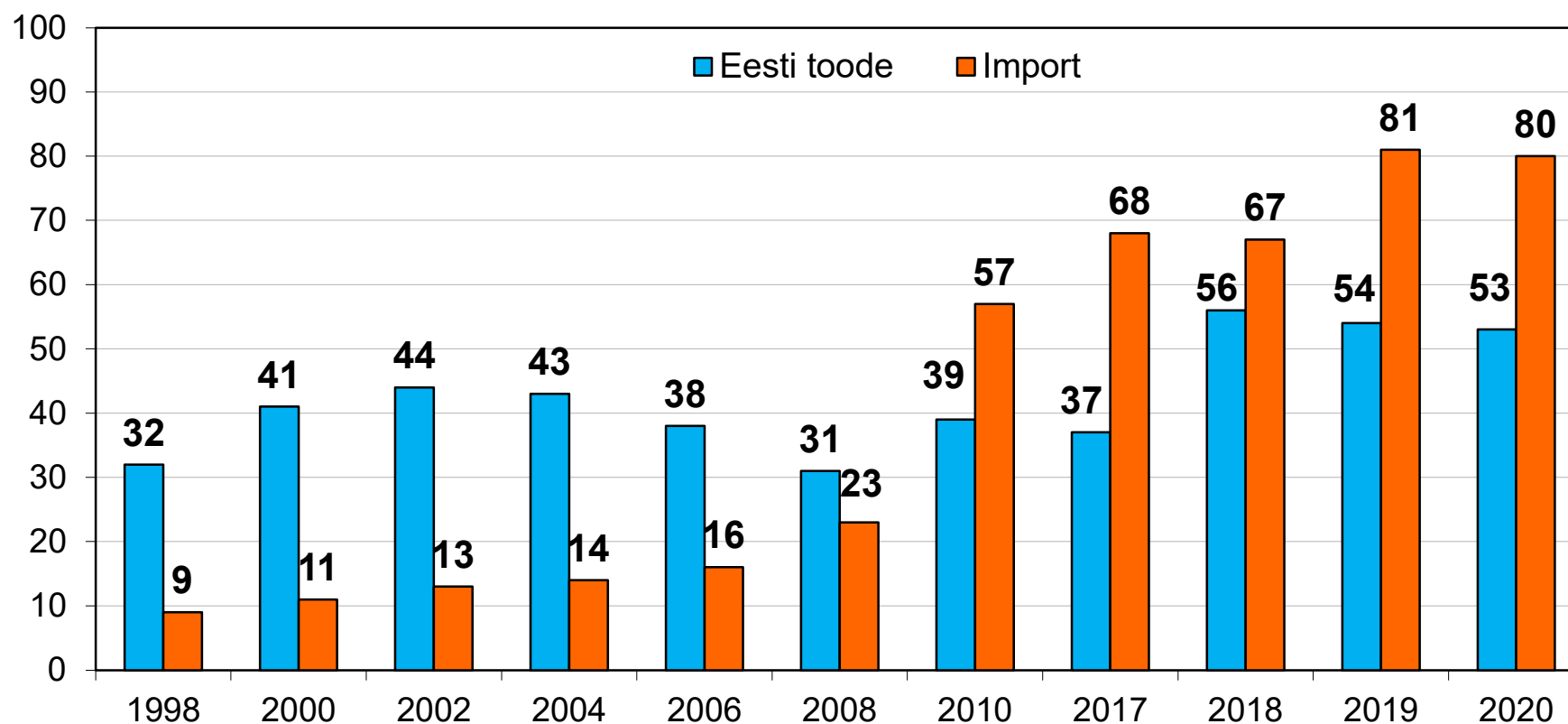
Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks Eestist osta keskmise netokuupalga eest (liitrit)

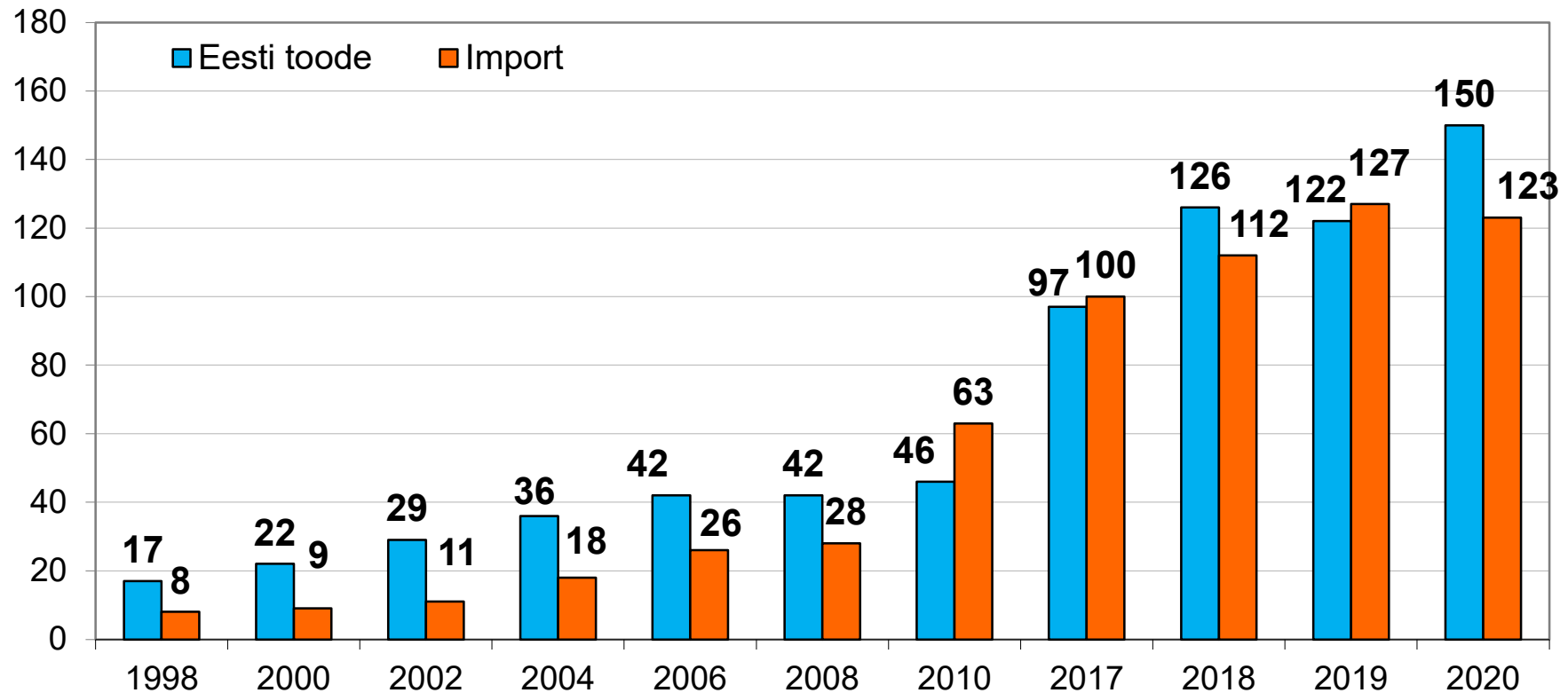
Elanike hinnang lähima alkoholimüügikoha kaugusele elukohast 2020 (% vastanutest)

Viina sortiment Eesti kauplustes (nimetuste arv keskmiselt kaupluse kohta)

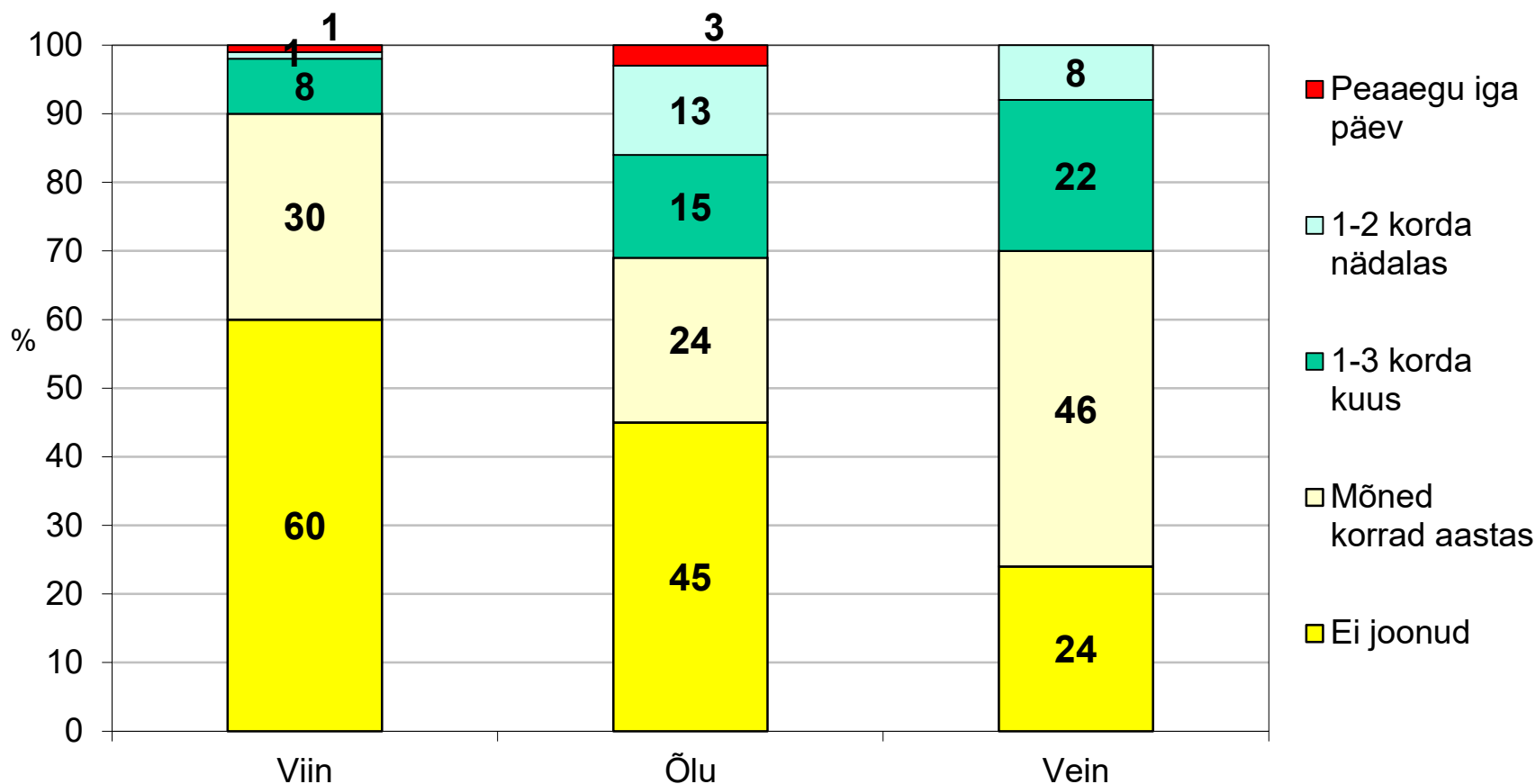
Õlle sortiment Eesti kauplustes (nimetuste arv keskmiselt kaupluse kohta)

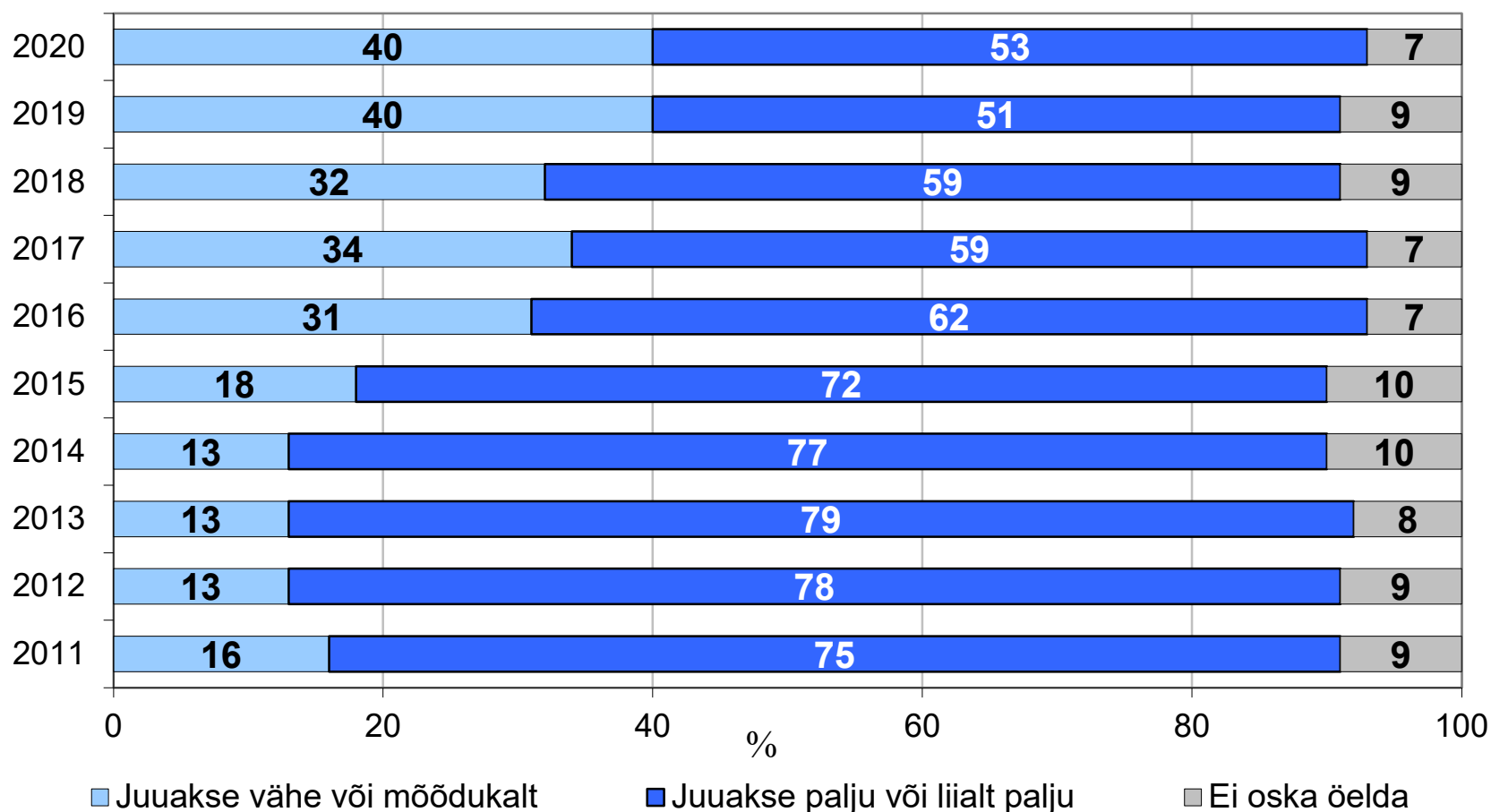
Allikas: Eesti toidukauapade positsioon siseturul, Eesti Konjunkturiinstituut

Hinnangud isiklikule alkoholitarbimisele – viina, õlle ja veini tarbimissagedused 2020.a.

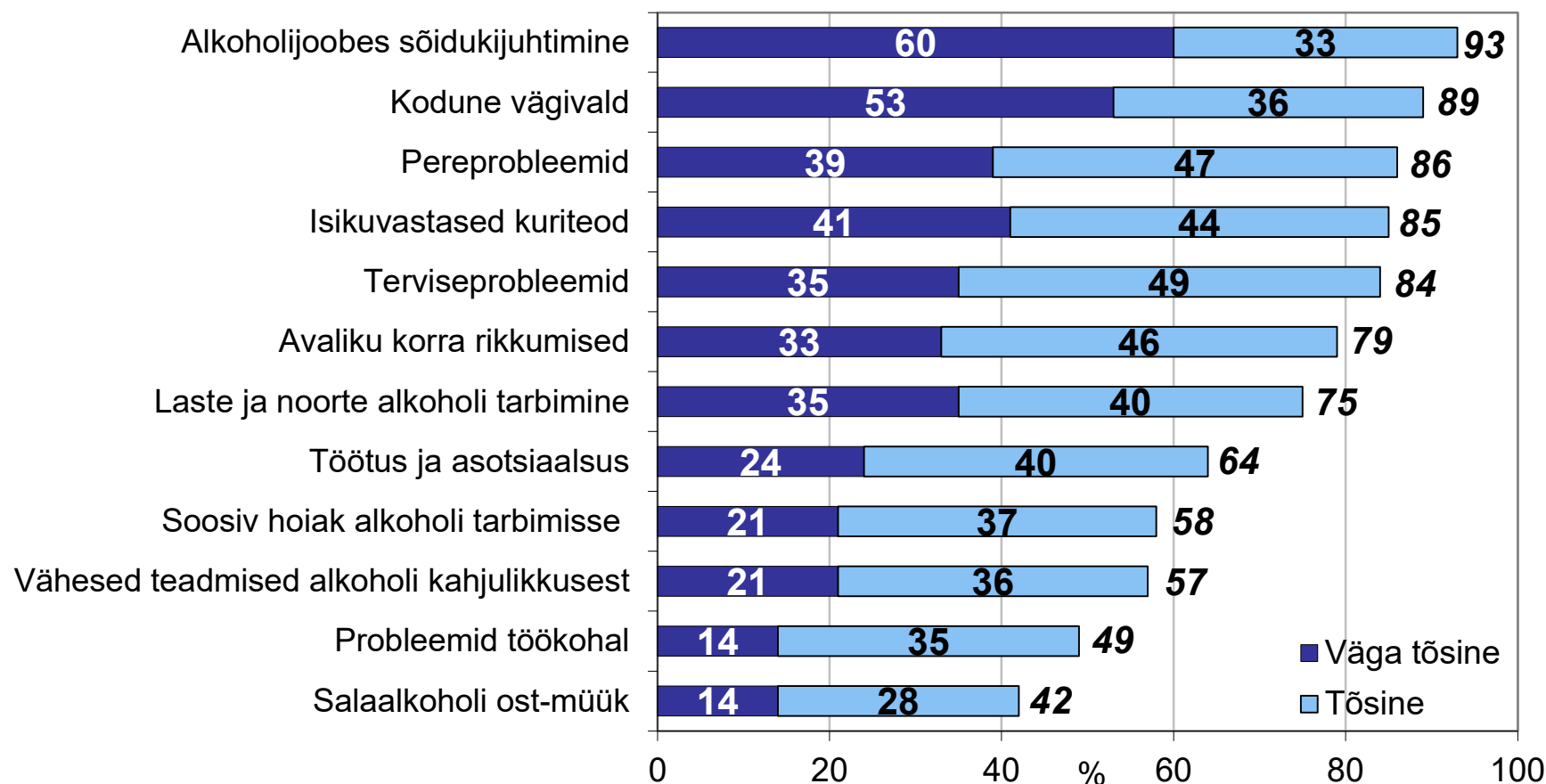
(% vastanutest)

Elanike hinnangud kaasmaalaste alkoholitarbimisele 2011 - 2020 (% vastanutest)

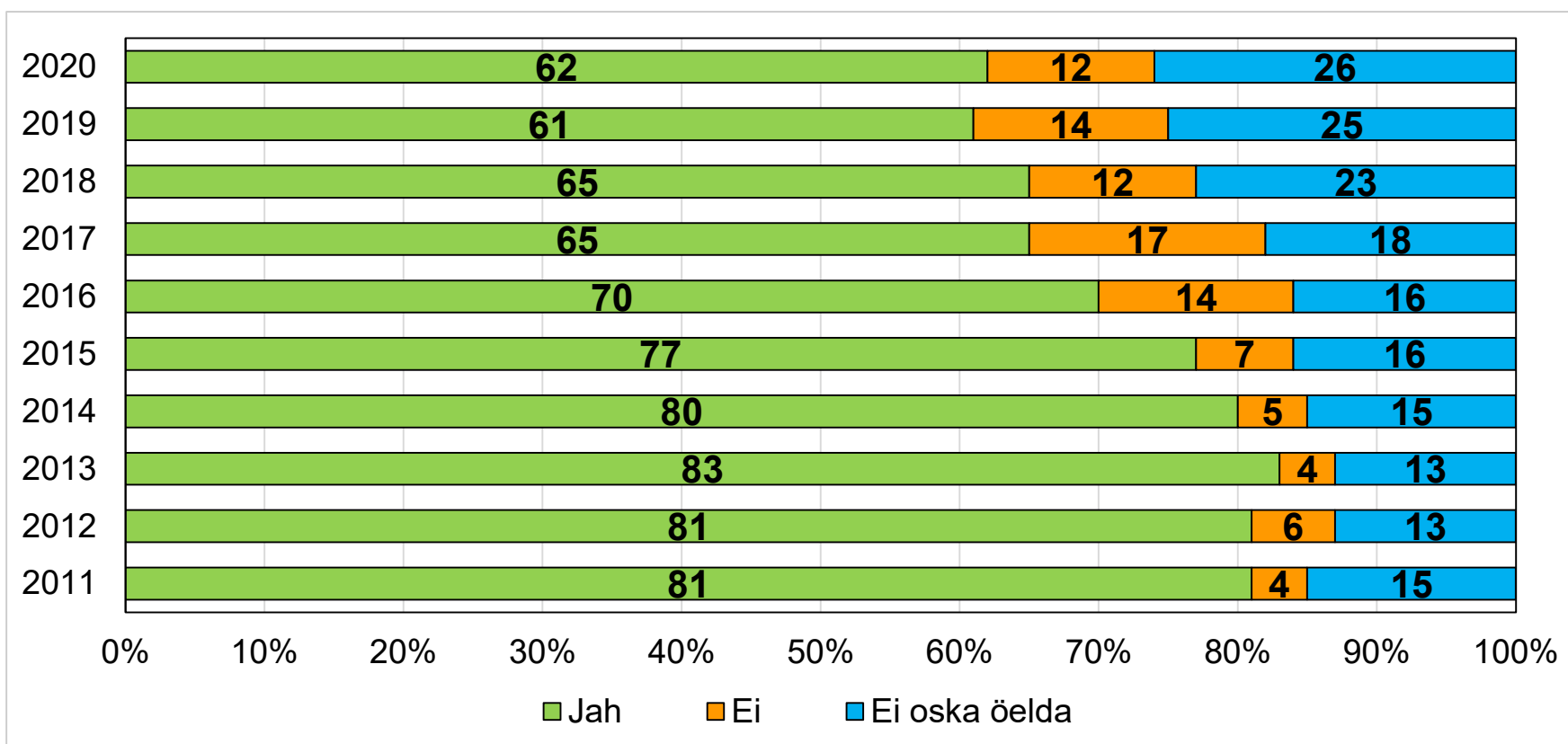
Elanike hinnangud alkoholiga seonduvate probleemide tõsidusele Eestis 2020 (% vastanutest)

Elanike hinnangud alkoholitarbimise vähendamise vajalikkusele Eestis 2011-2020

(% vastanutest)

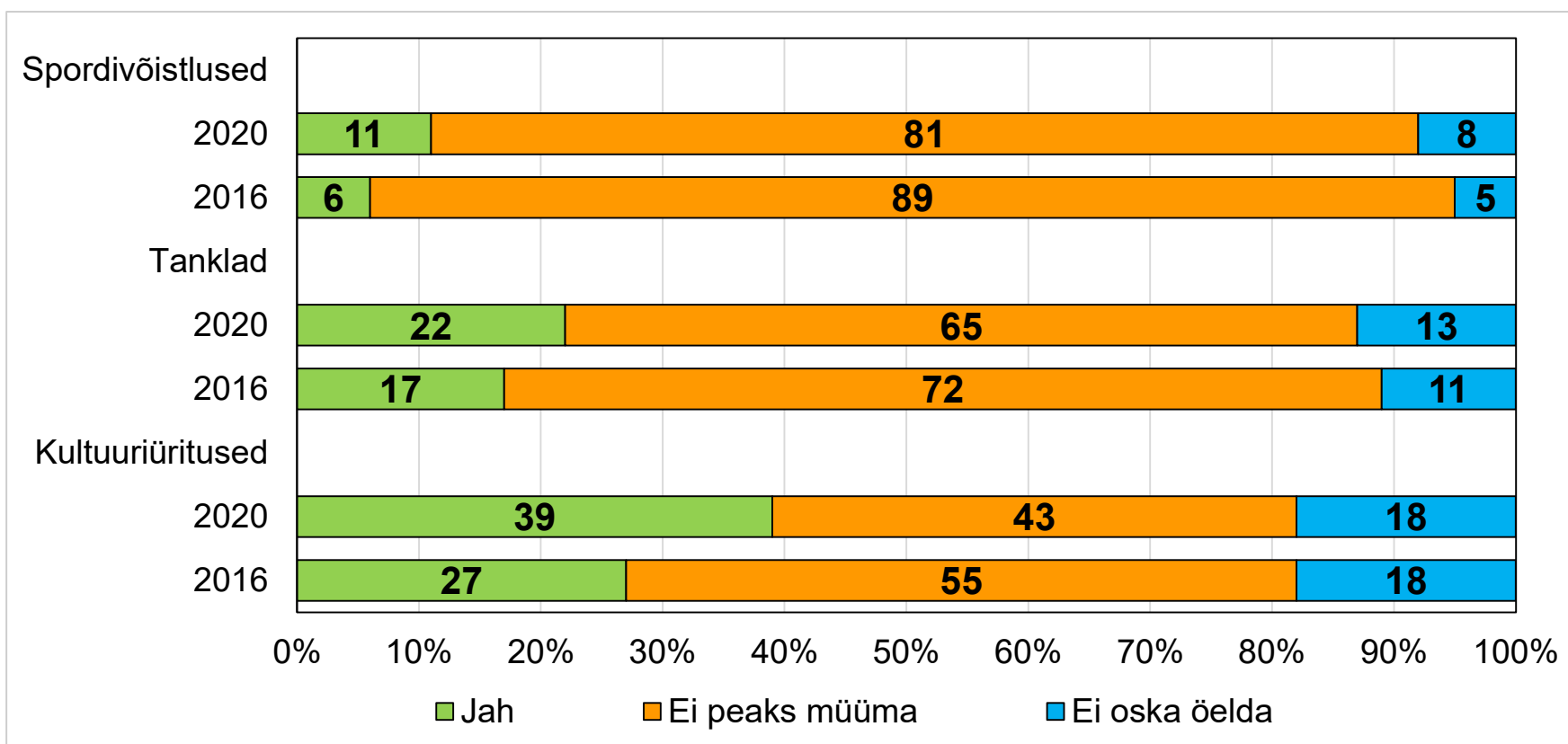

Elanike hinnangud alkoholitarbimise vähendamise meetmetele 2020

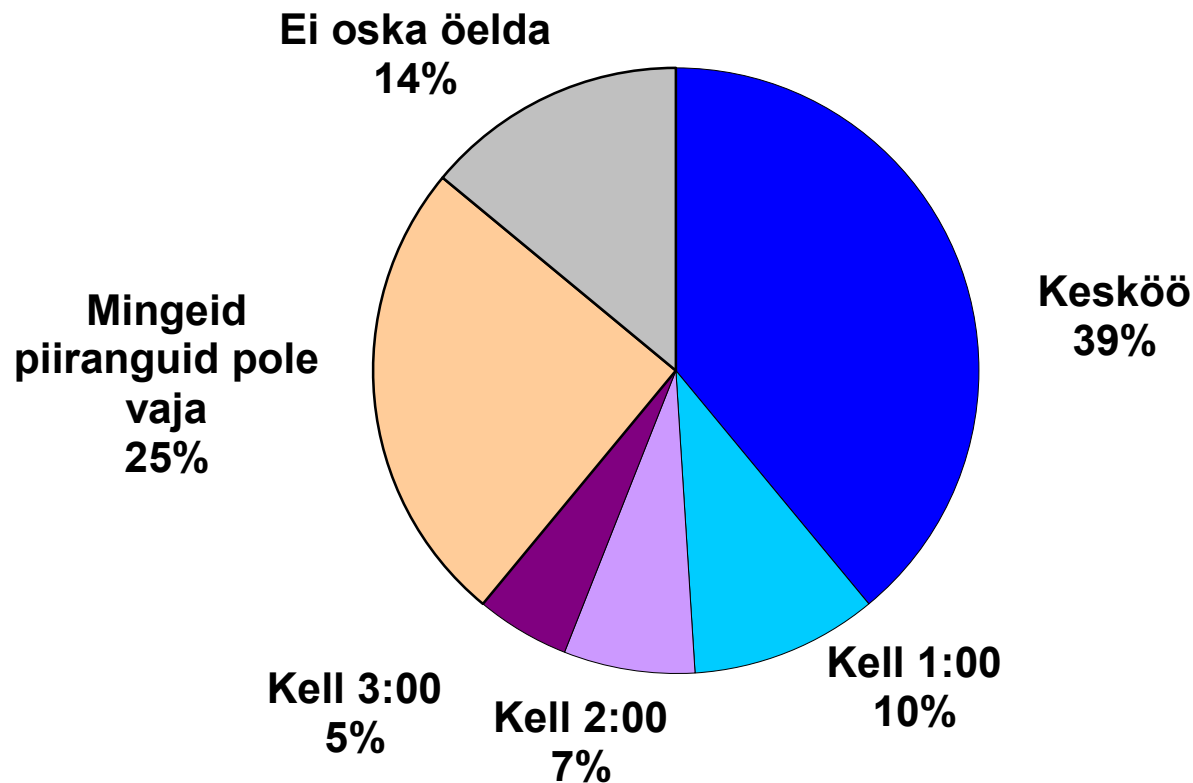
(vastanud, kelle hinnangul tuleks vastavat meedet kindlasti kasutada, %)

	%
Inimesed ise peaks muutma oma suhtumist alkoholi tarbimisse ja olema teistele (sh lastele) paremaks eeskujuks	80
Noortele peaks looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi	76
Noortele peaks selgitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi	71
Alkoholijoobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama	67
Tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle	62
Avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist	62
Peaks olema rohkem sõltuvusravi võimalusi	51
Alkoholi reklaami peaks veelgi piirama	49
Alkoholi reklaam tuleks ära keelata	38
Tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest	34
Tuleks edendada karskusliikumist	29
Alkoholi müügikohti peaks vähendama	28
Mina ise peaksin vähendama oma alkoholitarbimist	20
Alkoholimüügi aega peaks jaekauplustes lühendama	20
Alkoholimüügi aega peaks toidlustusasutustes lühendama	19
Alkoholiaktsiis peaks olema kõrgem ja alkohol kallim	14

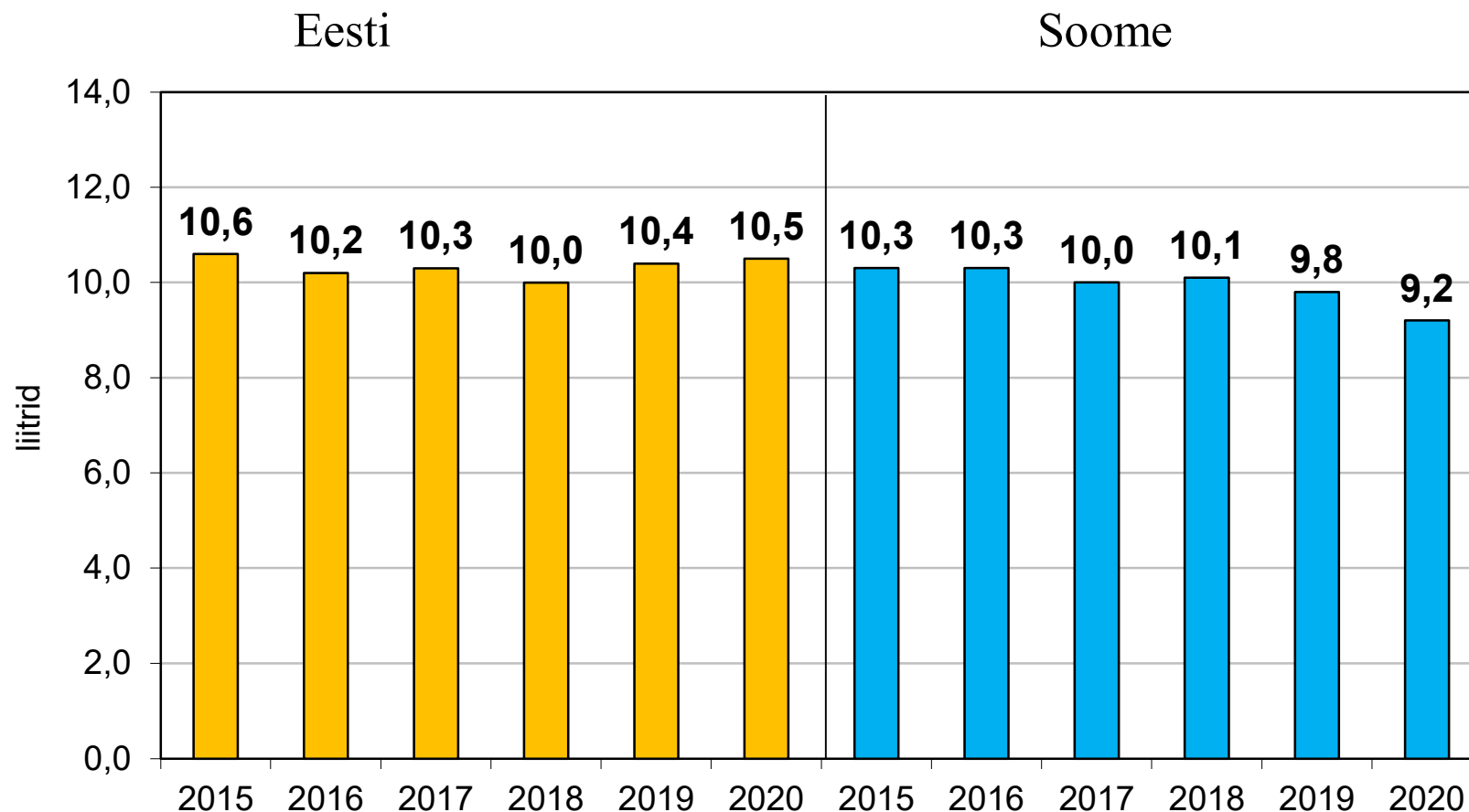
Elanike hinnangud alkoholimüügile spordivõistlustel, tanklates ning kultuuriüritustel 2016. ja 2020. aastal (% vastanutest)

Elanike hinnang alkoholimüügi lõpetamise kellaajale toidlustuskohtades 2020 (% vastanutest)

Alkoholsete jookide tarbimine Eestis ja Soomes* (liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis)

* Soome on muutnud senist tarbimise arvestust ja seetõttu muutunud ka varasemad tarbimisnumbrid

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut, THL

- Alkoholi tarbiti 2020. aastal täiskasvanud elaniku kohta 10,5 liitrit absoluutalkoholina, sellega kasvas tarbimine eelnenud aastaga võrreldes 1,7%.
- Kasv tulenes kange alkoholi tarbimise suurenemisest, õlle ja viinamarjaveinide tarbimine jäi endisele tasemele ning lahjade alkoholsete jookide tarbimine langes.
- Pandeemiast tulenevate piirangute tõttu langesid ostud nii Läti piirilt kui välismaalt üldse (kokku 39% absoluutalkoholis). Kui 2019. aastal moodustas välismaalt ostetud alkohol kogutarbimisest 28%, siis 2020. aastal vaid 16%.
- Samamoodi vähenesid välisturistide külastused Eestisse ja nende poolt alkoholi kaasaostmine ning kohapeal tarbimine (kokku -47%). Kui 2019. aastal moodustasid turistide ostud kogu siseturu alkoholimüügist 38%, siis 2020. aastal 21%.

- Vaatamata pandeemiast tingitud piirangutele, mis takistasid ürituste pidamisi ja vähendasid Ho Re Ca käibeid, alkoholi tarbimine kasvas 1,7%.
- Pandeemia piirangute tingimustes toimusid alkoholitarbimises kahesuunalised muutused – osa mõõdukalt alkoholi tarbinutest hakkas vähem jooma ja osa rohkem.
- Võrreldes eelneva aastaga oli elanike hulgas alkoholi rohkeid tarbijaid enam – 6% (2019. aastal 3%).
- Vastanutest 53% arvab, et Eestis juuakse palju ja 62% peab vajalikuks alkoholitarbimist Eestis vähendada. 73% elanikest pooldab riigi poolt vähem või rohkem reguleeritud alkoholipoliitikat.
- WHO soovitab max 6 liitrit abs alkoholi elaniku kohta, et ühiskonnas majanduslik kasu ja kahju oleks tasakaalus Eestis on tarbimine ikka veel liiga kõrge: 8,8 l/ el. kohta

Täna

- Täiendav info :
  - www.ki.ee
  - eki@ki.ee